

otrkārt – dokumentu restaurācija, treškārt – grāmatu restaurācija.

Savukārt grafikas restaurācija aizsākas ar melnbalto grafiku un beidzas ar pasteļu un austrumu tīstokļu restaurāciju, un tam pa vidu ir zīmējumu, akvareļu, guašas, karšu, plānu un afišu restaurācija.

Dokumentu restaurācija arī ir pietiekami apjomīga: rokraksti, iespiesti teksti, mašīnraksta teksti, datorizdrukā, fotodokumenti u.c. gan kā atsevišķas dokumentu lapas, gan kā arhīva lietas, kurās iesūti gan daži dokumenti, gan vairāki simti.

Grāmatu restaurācija: divas atšķirīgas sastāvdaļas – vāks, kas var būt kartona lokšne vai koka dēlis, apvilks ar ādu, pergamentu, audumu vai citu materiālu; un – grāmatas bloks, kuram izmantots papīrs, pergaments, uz kura savukārt ir rakstīts, drukāts, bieži arī ilustrēts teksts.

Kā atsevišķa sadaļa restaurācijā mināmi papīra priekšmeti: kārbas un kārbīņas, globusi, arī pastkartes un fotogrāfijas.

Te es tikai ieskicēju to plašo objektu spektru, kas apkopots jēdzienā „papīra restaurācija” - īsāk sakot, viss, kas ir uz papīra pamatnes, vairāk vai mazāk restauratoram ir jāpārziņ, lai gan ieteicams sākumā izvēlēties un apgūt vienu specialitāti: grafikas restaurācija, dokumentu restaurācija vai grāmatu restaurācija.

Lai Celtniecības koledžas Restaurācijas nodaļas I.kursa studenti apjaustu, kur viņi nokļuvuši, tiek organizētas tā saucamās iepazīšanās prakses visās nodaļās apgūstamajās restaurācijas specialitātēs: metāla, akmens, koka, polihromijas, papīra restaurācijā.

Studenti tiek sadalīti 6 – 7 personu lielās grupās un katrai specialitātei tiek ziedota viena nedēļa. Tā kā mans uzdevums ir bijis saistīts ar iepazīšanās prakses vadīšanu papīra restaurācijā, tad vairāk pakavēšos pie restauratoru devuma šajā specialitātē.

Kā noprotams, vienā nedēļā students neklūst par restauratoru, bet iegūt priekšstatu, ko nozīmē papīra restaurācija, vairāk vai mazāk ir iespējams: iepazīšanās prakses programma tad arī tādā griezumā tika veidota. Tās ietvaros tika apmeklētas Latvijas Nacionālā arhīva, Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja, Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas

krātuves un restaurācijas darbnīcas, SIA „Sēpija” privātā restaurācijas darbnīca un Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta laboratorijas.

Studenti tika iepazīstināti ar grafikas, dokumentu un grāmatu glabāšanas veidu un apstākļiem, pievēršot uzmanību glabātavu vides kvalitātei un papīra dezinfekcijas iespējām. Tika sniegts vispārējs ieskats mūsdienu informācijas saglabāšanas tehnoloģijās kā mikrofilmēšana, digitalizācija un digitālā restaurācija. Tāpat tika akcentēta objektu fotofiksācijas, izpētes un dokumentācijas sagatavošanas nozīme restaurācijas procesā. Tika sniegta informācija par restaurācijas nozares attīstību un papīra restaurācijas procesu secību.

Studenti varēja arī „izmēģināt roku” dokumentu atpūteļošanā un to sagatavošanā iesiešanai.

Jāuzsver, ka pateicība par papīra restaurācijas iepazīšanās prakses daudzveidību un kvalitāti galvenokārt pienākas kolēģiem no Latvijas Restauratoru biedrības un tuvojošos Ziemassvētku gaisotnē mēģināšu visus nosaukt: tie ir mūsu kolēģi Akadēmiskajā bibliotēkā – Rudīte Kalniņa, Indra Bite, kā arī profesionāli daudz zinošas un varošas grāmatu iesējējas – Dace Arkliņa, Anita Usāne un Vizma Pētersone. Latvijas Nacionālajā arhīvā – Inga Šteingolde, Renāte Daukste, Oksana Plotņikova, Ilona Teplouhova, Ieva Cesberga, Māris Jēkabsons, kā arī speciālisti Anatolijs Ļvovs, Anna Dimante, Nadežda Marherde, Ruta Muncē.

Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja restauratori ar Restaurācijas departamenta vadītāju Sarmīti Gaismiņu un ķīmiķi Indru Tuņu priekšgalā. Īpašs paldies – Ārijai Ubarstei un Ļubovai Beļkovai, kuras laipni uzņēma studentus savās laboratorijās. Paldies arī krājuma un dokumentu glabātājiem Latvijas Valsts arhīvā un LU Akadēmiskajā bibliotēkā. Daži vārdi par studentiem, topošajiem restauratoriem:

Man personīgi bija interesanti sadarboties ar tik gaišiem un zināt gribošiem jauniem cilvēkiem. Protams, viņu izglītības līmenis ir dažāds – pārsvarā tā ir vidējā izglītība, dažiem arī vairāki kursi augstskolā; zināšanas par restauratora profesiju pārsvarā ir visai nosacītas, līdz ar to

studiju programmas izvēle vairāk abstrakta kā mērķtiecīga. Bet tāpēc jau esam mēs – zinošākie un pieredzējušākie Latvijas restaurācijas nozares speciālisti, kuru uzdevums blakus praktiskajai restaurācijai ir domāt arī par nozares attīstību un paaudžu maiņu tajā.

Ir patīkami apzināties, ka ir šī pēctecība un ka ir kam atdot darba mūžā sakrātās zināšanas un prasmes.

Plānojot un vadot Rīgas Celtniecības koledžas Restaurācijas nodaļas papīra restaurācijas programmas studentu iepazīšanās praksi, mēs, visi tajā iesaistītie speciālisti, izvīrājām kā mērķi sniegt studentiem sapratni par šo specialitāti un restaurācijas profesijas būtību.

Ka tas mums ir izdevies, to apliecina arī studentu vērtējums par šo iepazīšanāspraksi papīra restaurācijas programmā, kā vislabāk organizēto un vispilnīgāko ieskatu sniedzošo.

Paldies, kolēģi, par lielisko, nesavtīgo sadarbību un atbalstu, jo mēs taču vis kalpojam „Restaurācijai, kas ir postošo procesu cēloņu un seku novēršana”.

Un vēl – „gudrība ir domāt kā pesimistam, darboties kā optimistam” – (Hermanis Hese) – tas taču ir par mums.

Lai optimisma pilns mums visiem nākamais gads ...

I t c L m c u " t g u w c w t c v q t u " x g e o g k u w c t u
Inta Rudzīte

LRB sapulce paredzēta 25.01.2013.
Kara muzejā.

Latvijas Restauratoru

dkgft dcu"cx |g"Pt077

ISSN 1691-0966

Iznāk kopš 1997. gada novembra.

Adrese:

Vēcpilsētas iela 7, Rīga LV 1050,
tāl. 67213273

Iznāk 4 reizes gadā

Redaktore D. Murziņa

e-pasts: dita.mp@apollo.lv

Korektore **A. Brīvniece**

Redaktora biedre **L. Opmane**

Mājas lapa:

www.restauratorubiedriba.lv

Restauratoru biedrības avīze

2012. gada decembris

Nr. 55

@U N]Ya Ugg ēh i 'df]Y_gj UXU_UfŪbc'a i a gž
@U_gfXgg'h a gg]g'XU]_j]Ybi ž_c'ghY_gj ŪWŪž
@U_UMggg'UU[U i a i ž_UgdŪ YfUgXj Ūchh_U'Ūi ž
@U'>U b[UXVfbi a g]]g]lfa gbch]Y_ a g'g'''

B c j ē i UfUgh] Vfbi a i "? UX Vfbi a gdŪj ēf UgghbŪž
HXgŪ]g]j ! "6fbi a žYgYa i 'Ūa d'g'''

G]h]g Y]Wb]ib ŪUj `^a]N]YaUgg hcg° C d h a i ž [U]g
Xcalg'UXcy]g]WfYg'ib]Xcy]Ucg>ag'ib]Yaz_Ug>ag
j]gŪ_fh>ŪbŪ [UX°

Krakova, Toruņa 30.06. – 07.07.2012.

Brauciens uz Krakovu un Toruņu atšķirās no citiem braucieniem ar to, ka viesnīcu pasūtīšanā galvassāpes radīja vēl norītošais pasaules futbola čempionāts, mazliet „traucēja” ļoti siltais laiks, neraksturīgs Polijas platuma grādiem, toties tīksmināja ekskluzīvā iespēja visus paskaidrojumus saņemt skaidrā, saprotamā un patīkamā latviešu valodā. Futbola finālspēlei pa TV mēs varējām sekot Krakovā. Jo ilgāk mēs atradāmies Polijā, jo siltāks kļuva. Lai gan esmu no siltuma mīlētājiem, tomēr temperatūra vairāk par +38°C pat man likās, ka ir par „siltu”. Bet par īpašo iespēju visu dzirdēt latviski ir jāpateicas Polijas Republikas vēstniecībai Latvijā un vēstniecības darbiniecei Jolantai Višņohai (Jolanta Wisnioch), kura kopā ar Aiju Brīvniecei organizēja šo braucienu, piedalījās tajā un tulkoja.

Pirmā naktsmitne ir Radomā (Radom). Šajā senajā Polijas centrālās daļas pilsētā ierodamies vakarā. Pilsēta pirmoreiz pieminēta 1155. gadā. Seims Radomā 1383. gadā apstiprina Jadvīgu par Polijas karalieni. Trešās Polijas dalīšanas rezultātā 1795. gadā Radoma tika iekļauta Austrijas sastāvā, pēc Napoleona kara tā nonāca Krievijas sastāvā, bet no 1918. gada tā atkal ir Polijas pilsēta. Nozīmīga pilsēta, kas cenšas atgūt bijušo skaistumu.

Veļičkas (Wieliczka) sāls raktuves ir objekts, kas atrodas UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā kopš 1978. gada. Tagad sāls alas ir tikai apskates objekts un tajās ir arī muzejs. Mazpolijas Tūrisma aģentūra šī objekta apskati gida padavībā mums dāvināja bez maksas.

Esam Krakovā. Sākas trīs dienu iepazīšanās ar Krakovas restaurācijas darbnīcām un pašu pilsētu. Vāveles Karaļa pilī (Zamku Królewskiego na Wawelu) apmeklējums sākas ar dārgumu glabātuves un ieroču zāles apskati. Sadalāmies divās grupās un ciemojamies audumu un glezniecības restaurācijas darbnīcās. Sajūsmina lielo gobelēnu mazgāšanas un tīrīšanas vannu lielums un ērtības tās lietojot. Apbrīnojam gobelēnu restauratorus. Šim darbam gan ir nepieciešama darba mīlestība un pacietība, bet tāda jau nepieciešama jebkurā restaurācijas darbā!

Ar kājām dodamies uz Jagellonu (Jagiellońska) bibliotēku. Iepazīstamies ar papīra restaurācijas nodaļas un masveida skābes pazemināšanas klīnikas darbu un izstaigājam arī pašu bibliotēkas ēku. Bibliotēka veic universitātes, publiskās un nacionālās bibliotēkas funkcijas. Lai gan papīra masveida skābes pazemināšanas iekārtas nav sevišķi augstāzīgas, tomēr process pakāpeniski notiek. Šis ir labs piemērs kā var lietderīgi izmantot Eiropas piešķirtos līdzekļus.

Nākošajā rītā Krakovas Nacionālajā muzejā (Muzeum Narodowe w Krakowie) mūs sagaida Janušs Čops (Janusz Czop) – galvenais konservators. Viņš iepazīstina ar muzeja restauratoru darbu. Pats muzejs dibināts 1879. gadā un glabā vairāk par 780 000 mākslas objektu. Sākotnēji muzejs atradās Krakovas vecpilsētas Galvenā tirgus laukumā vidū Sukiniecē (Sukiennice), kur ir izvietoti veikali. No 2006.-2009. gadam muzeja telpas Sukiniecē bija slēgtas renovācijai, bet nu jau vairākus gadus muzejs ir atkal atvērts un tā ir vispopulārākā tūristu apmeklējuma vieta.

Restaurācijas darbnīcas muzejam ir izvietotas 12 dažādās vietās.

Vispirms ejam apmeklēt galvenajā ēkā atrodošās glezniecības, audumu un apģērbu, kā arī rāmju un zeltījumu

darbnīcas. Tad dodamies uz papīra un ādas darbnīcu, analīzi un mantojuma izpēti laboratorijā. Sukienīcē apskatām 19. gadsimta poļu mākslas galeriju un glezniecības un skulptūru restaurācijas darbnīcu. Tālāk dodamies uz glezniecības un skulptūru restaurācijas darbnīcu, 17.–19. gs. poļu mākslas un žēčpospolitas pareizticīgo mākslas galeriju. Pēcpusdienā ir iespēja apskatīt Vāveles katedrāli un Karaļa pils telpas. Pirms tam Karaļa pilī atsevišķā telpā apskatām pasaules nozīmes šedevru – Leonardo da Vinči gleznu “Dāma ar sermulīnu”, kas gleznota ap 1489. gadu.

Krakovas pilsētas apskati sākam ar viesnīcā blakus esošo Kazimežas rajonu, kur senatnē apmetās uz dzīvi ebreji un uzplauka ebreju kultūra. Pēc Varšavas un Lodzas Krakova ir trešā lielākā Polijas pilsēta. Tai ir īpaša nozīme poļu nacionālajā apziņā, jo no 1038. līdz 1596. gadam bija valsts galvaspilsēta. Krakovā atrodas viena no vecākajām un slavenākajām Eiropas universitātēm – Jagellonu universitāte, dibināta 1364. gadā. Līdz ievēlēšanai par pāvestu Krakovā kalpoja Karols Vojtila. Viena no nedaudzajām Polijas pilsētām, kuras vecpilsēta gandrīz necieta Otrā pasaules karā. Pilsētas centrs ir iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Pateicoties Mazpolijas Tūrisma aģentūrai Krakovas apskate gida vadībā mums bija bez maksas.

Mūsu tālākais ceļš veda uz Toruņu – Nikolaja Kopernika universitātes Tēlotājas mākslas fakultātes Restaurācijas institūtu. Pateicoties vēstniecības starpniecībai, mūs pieņēma labi un savstarpējās attiecības veidojās ļoti sirsnīgas. Mūs sagaidīja institūta direktore profesore dr. Elžbeta Basjula (Elžbieta Basiul). Direktore mūs iepazīstināja ar Restaurācijas institūta vēsturi un izglītības iespējām šajā fakultātē. Sīkāku informāciju par universitātes Tēlotājas mākslas fakultāti un iespēju restauratoriem tur mācīties var atrast www.konserwacjamalarstwa.umk.pl. Iepazīnāmies ar papīra un ādas, arhitektonisko detaļu un elementu restaurācijas nodaļu. Toruņā gatavo arī speciālistus teorētiskus dokumentācijas un mantojuma saglabāšanas jomā; ir atsevišķa nodaļa, kurā izglītoto konstrukciju, jumtu un logu restaurācijas speciālistus. Universitātes Ķīmijas nodaļa pārsteigumus nesagādāja. Bet

glezniecības un skulptūru restaurācijas nodaļas konferenču telpā kolēģu sarūpētā kafija, sulas, minerālūdens, Toruņas piparkūkas un zemenes patīkami pārsteidza, iepriecināja un cienasts „izkusa” neilgā laikā, jo karstums Toruņā bija ievērojams. Pēc atspirdzinājumiem parādījās interese par glezniecības un skulptūru nodaļā restaurētajiem darbiem, arī par modernās mākslas restaurācijas nodaļā notiekošo.

Pēc iepazīšanās ar fakultātes atsevišķām nodaļām sākās diskusija ar Toruņas pilsētas mantojuma saglabāšanas galveno restauratoru par pilsētas vēsturiskā mantojuma saglabāšanu, darbības juridisko nodrošinājumu, pilsētas administrācijas iespējām ietekmēt šo procesu. Tā bija vērtīga pieredze mūsu vēsturiskā mantojuma glabātājiem. Uzzinājām, ka Toruņā vismaz viena vēsturiskā ēka ir tiesas ceļā atsavināta, jo īpašnieks nebija rūpējies par ēkas saglabāšanu.

Pēc pusdienas ds. Piotr Birecki pavadībā iepazīstamies ar Toruņu. Tā ir labi saglabājusies gotiska vecpilsēta ar aizsardzības mūriem Vislas upes krastā. Sens tirdzniecības centrs. Saglabājušās daudzas XIV un XV gs. publiskās un privātās celtnes, kas ir liecinieces Toruņas senajai varenībai. Pazīstama, kā Nikolaja Kopernika dzimtā pilsēta. Sena Hanzas pilsēta. UNESCO pasaules mantojuma sarakstā to iekļāva 1997. gadā.

Ar Toruņas apskati beidzās mūsu biedrības pieredzes apmaiņas brauciens. Pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda un firmas RE&RE atbalstam, LRB brauciena izmaksas bija krietni patīkamākas.

Atgriežoties mājās gribas padomāt par ieguvumiem un pieredzi no redzētā.

Šoreiz man ir divi secinājumi. Sajūsmīna poļu kolēģu lietderīgi izmantotie no Eiropas iegūtie līdzekļi – Jagellonu bibliotēkas papīra skābuma pazemināšanas iekārtām. Pirmo reizi apmeklējot Toruņas Nikolaja Kopernika universitātes Tēlotājas mākslas fakultātes Restaurācijas institūtu iespaidoja apmācības dažādība un iespējas. Arī mūsu restauratoriem ir iespēja mācīties šajā mācību iestādē. Pusgada mācību maksa ir 3000.- eiro un apmācību valoda – poļu. Interesanti, ka esam iekļuvuši Polijas vēstniecības mājas lapā – <http://www.ryga.polemb.net/?document=571>.

Kam interesē vairāk par mūsu braucieni, vēl dažas saites:

Tcfqoc / *jwv<lltcfqoe<flgw<rci<gl3:2: .i<w<fgdqmu<ap<tc<fqo<bjv<on<jv<vr<ll<t<cf<q<oe<kv<{<0<gw<rci<gl39:2: .o<wn<v<ko<gf<k<c<0<jv<on<M<tc<mqxc<0<X<xngu< rku< Tgv<w<t<ek<lcu<fct<dp<ecu<* / *jwv<ll<y<y<0<yc<y<gn<0<mt<cm<q<y<0<rn<lg<pl<kp<fg<z<0<r<j<r<A<q<r<?<5<5<Ng<qp<ct<fq< fc< X<p< k< š<F< oc< ct< ug<ow<nk< w<ö<c< jwv<ll<y<y<0<mt<cm<q<y<0<rn<lg<pl<kp<fg<z<0<r<j<r<A<q<r<?<3<5<Eq<ol<f<co<clj<vo< ” wp<jwv<ll<y<y<0<yc<y<gn<0<mt<cm<q<y<0<rn<lg<pl<kp<fg<z<0<r<j<r<A<q<r<?<3<5<D<dk<pk<g<mc< L<c<ik<gm<q< umc< ” / *jwv<ll<y<y<0<dl<0<w<lg<fw<0<rn<= jwv<ll<y<y<0<dl<0<w<lg<fw<0<rn<MR<lk<pf<g<z<0<r<j<r<= jv<vr<ll<y<y<0<ej<g<ok<c<0<w<lg<fw<0<rn<em<r<lk<pf<g<z<ag<p<0<jv<0<M<tc<mqxc<u<pc<ek<ap< n< ”ow</gl<t<gv<w<t<ek<lcu< p<q<f<c< ” / *jwv<ll<y<y<0<w<lg<fw<0<rn<lg<pl<kp<fg<z<0<r<j<r<Eq<pu<gt<x<cv<k<ap</U<vw<fk<qu<0<8<0<2<jv<on<A< (N<?<3<V<qt<w< c< ” / *jwv<ll<y<y<0<w<lg<fw<0<rn<lg<pl<kp<fg<z<0<r<j<r<A<q<r<?<3<5<Y<f<j<k<€< U</w<m< R<k< mp<e<j< ” W<pk<y<gt</u</v<g< ” O<bn<q<cl<c< ” M<qr<gt<p<mc< ” y< ” V<qt<w<pk<w< jwv<ll<y<y<0<ct<w<w<0<rn<lk</m<v<t<w<w<t<c<0<r<j<r< jwv<ll<y<y<0<w<0<rn<lg<pl<hc<ew<n<v<kg<ul<hc< jwv<ll<y<y<0<cv<gt<u<v<v<f<kg<u<0<eq<ol<W<pk<x<gt<uk<v<kg<u</c<pf</D<w<uk<pg<uu</U<ej<q<qn<u< R<q<nc<pf<V<j<g</P<ke<q<nc<wu</E<qr<gt<pk<ew<u</W<pk<x<gt<uk<v</k<p</V<qt<w< ’ E7 ’ : 6 / *PEW<: 1****

Rudīte Kalniņa

Nedaudz par nesen atrasto Zentas Mauriņas arhīvu.

„Nevis šaubīties un vilcināties, bet rīkoties un uzdrīkstēties” - ir teikusi Zenta Mauriņa. Tādēļ sakarā ar viņas tuvojošos dzimšanas dienu 15. decembrī, radās doma pastāstīt par tā saucamo ”gadsimta atradumu” plašākai restauratoru sabiedrībai.

Vispirms par pašu gaviļnieci, Zenta Mauriņa dzimusi 1897. gada 15. decembrī ārsta Roberta Mauriņa un viņa sievas pianistes Melānijas Mauriņas ģimenē. Bērniību pavadījusi Grobiņā, kur piecu gadu vecumā pārslimojusi poliomiēlītu (bērnu trieku), kas visu mūžu viņu piesaistījusi ratiņkrēslam. Mācījies Liepājas krievu sieviešu ģimnāzijā, studējusi filozofiju Latvijas Universitātē, pēc tam baltu filoloģiju.

Zenta Mauriņa - viena no Eiropā pazīstamākajām latviešu autorēm; rakstniece, esejiste, filozofijas zinātnieci (1938). Skolotāja Rīgas skolotāju institūtā un lektore Latvijas Tautas universitātē Rīgā un Mūrmuižā, docētāja Upsalas universitātē. Ievērojama radošā mūža daļu pavadījusi trimdā- Zviedrijā un Vācijā. Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) Tautas balvas laureāte (1969). Radošajā darbā trimdā izpaudusies vienlaikus kā latviešu un eiropiete. Zentas Mauriņas darbi tulkoti daudzās valodās. Mirusi 1978. gada 25. aprīlī

Vācijas dienvidos Badkrocingenas pilsētiņā netālu no Freiburgas, kur apglabāta vietējā kapsētā. Trimdā izdotajā Zentas Mauriņas eseju krājumā „Sirds mozaīka” ir esēja „Daži prieka avoti”, kurā autore rakstījusi: „...gribu šeit pateikt, ka viens no smalkākiem priekiem, kas sakarā ar dvēseles izžūšanu arvien vairāk izzūd, ir vēstules [...]. Ko vēstule nozīmē, to īstēni esmu sapratusi tikai tagad, kur visas man rakstītās vēstules, un dažas bija tādas, ka šķita, tās jāņem līdzī kapā, palikušas Rīgā.”

Laikam jau runa ir par šīm vēstulēm, ko prātīgi ļaudis nodeva Rakstniecības un Mūzikas muzejam, kad 2010. gada septembrī, Rīgā, Gregora ielā mājas renovācijas laikā pie tās pamatiem atraka kārbu ar vairāk nekā tūkstošiem dažāda veida rokrakstiem. Tur bija vēstules adresētas Z. Mauriņai, vizītkartes, fotogrāfijas, apsveikumu kartiņas, piezīmju bločiņi, avižu izgriezumus u.c., kas zemē slēptas metāla kārbā. Domājams 1944. gadā pirms aizbraukšanas no Latvijas, jo materiāli bija ietīti 1942. gada avīzē. Daži no vēstulju autoriem – Janševskis, Jaunsudrabiņš, Brigadere, Skalbe, E. Stērste, Tirmaliete u.c., daudzi Mūrmuižas audzēkņi. Jau vēstulju uzrunā jaušama ļoti liela sirsnība, mīlestība un cieņa pret Zentu Mauriņu.

Papīra un rakstām materiāla veidu variācijas ir ļoti plašas. Materiāli ļoti cietuši, kaut dažas vēstules kā nesen rakstītās. Tomēr papīra stāvokli jāraksturo kā kritisku: tas ir mikrobioloģiski inficēts, daļēji zudušas papīra saistvielas, satrupējis, plūdusi tinte. Vēstulju papīru iekrāsojušas krāsainās (ļoti skaistas) aploksņu oderītes. Atsevišķām vēstulēm teksts nav izlasāms bez palīgierīcēm, papīra materiāla zudumi un plisumi, rūsas traipi, daļa vēstulju sacementējušās, foto materiāls gandrīz zudis pilnībā. Restaurācijas padome ar pieaicinātiem speciālistiem (I. Rudzīti, S. Gaismiņu, A. Brīvnīci, V. Nikolajevu) pieņēma lēmumu atlocīt un sadalīt visu materiālu pa lapām, kamēr tas vēl

piesūcies ar mitrumu un ir aizskarams. Pēc tam sekoja materiāla izvietošana uz filtrpapīra lapām, saglabājot katras vienības kopumu un žāvēšana.

Veicot mikrobioloģiskās analīzes konstatēja, ka visi paraugi satur daudz dzīvīgu sēņu šūnu. Visas atrastās sēnes ir nepatogēni, saprofitiski organismi, kas augšanai izmanto gatavas organiskās vielas. Daudzas sēnes sintezē un izdala vidē organiskās skābes, kas paskābina vidi un tādā veidā sekmē materiālu destrukciju. Pelējumsēņu kolonijas mēdz būt dažādāskrāsās. Sēņu izdalītie pigmenti iekrāso papīru un citus materiālus.

Šajā gadījumā par optimālāko dezinfekcijas veidu tika atzīta dezinfekcija kamerās, timola kristālu tvaikos. Pēc dezinfekcijas atkārtoti veica mikrobioloģisko analīzi.

Lai atvieglotu un uzlabotu darba apstākļus restauratoriem, muzejs iegādājās šiem darbiem paredzētu tīrāmo mašīnu. Šo iegādi finansiāli palīdzēja veikt nodibinājums „Vizuālās mākslas veicināšanas fonds”. Veicot mehānisko tīrāšanu, restauratori sadalīja materiālu trīs grupās, atbilstoši saglabātības pakāpei:

1. grupa- samērā labi;
2. grupa- ievērojami bojājumi, bet nav kritiski;
3. grupa- papīram vai tintei ir kritiski un neatgriezeniski bojājumi.

Mēs visi ļoti ceram un gaidām, kad sekos rokrakstu un citu materiālu saturiskais izvērtējums, kas noteiks materiāla konservāciju un restaurāciju, ņemot vērā tā nozīmību.

„Labestība nevar izmirt, jo Dievs ir nemirstīgs un atklājas labos cilvēkos.”

Z. Mauriņa

Priecīgus Ziemassvētkus un, lai Jums labestības pilns Jaunais gads!

TOO"tgw<w<t<cv<qtg
Dace Dubrovskā

Restauratori nākamībai: investīcijas studējošajā jaunatnē.

Otro gadu, pateicoties nodaļas vadītāja A. Straustiņa pūlēm, Rīgas Celniecības koledžas

Restaurācijas nodaļā apgūstamajām specialitātēm ir pievienojusies tāda specialitāte kā papīra restaurācija.

„Papīra restaurācija” pēc būtības ir ļoti ietilpīgs jēdziens, kurā slēpjas: pirmkārt - grafikas restaurācija,